

Minister med Forslag om, at vi igjen skulde have Jæneeden indført. Den ærede Minister har forsvaret dette forleden Dag overfor et andet Medlem med, at da vi havde den ved Søværnet, var det fært, at vi ikke ogsaa skulde have den ved Hæren. Men man kunde ligesaagodt vende Forholdet om og sige, at naar vi have afflaffet den ved Landhæren, kunne vi ogsaa godt afflaffe den ved Søværnet. (En Stemme: Hvorfor?). Der er et Medlem her bageved, som siger hvorfor. Det er netop det, jeg strax skal sige, naar han vil give Tid et Diebliff. Sagen er, at som Grund for, at vi skulle have denne Jæneed, staar der i Motiverne, Tillæg A, Sp. 1697, at „det neppe kan være Tvivl underkastet, at det navnlig i Krigstid kan være af stor Betydning, at Soldaten er bunden til Fanen ved en Ed.“ Den Udtalelse kunde jeg forstaa, dersom vi vare et Land, som f. Ex. Østerrig, der bestaar af Bøhmere, Ungarer, Italiener og Gud veed, hvilke Folkslag, maatte Tyrkere med, eller som det tybste Folk, der bestaar af Danste, Franste og Polakker. Saa kunde jeg forstaa, at det var godt for saadanne Lande i Krigstid at have alle de forskjellige Nationer i deres Hær bundne ved en Ed. — Men det kunne vi Gudsfelov sig om vor Hær, at der ikke ere Andre end Danste i den, det kunne vi dog Alle være enige om, og saa forekommer det mig, at vi Alle maa indrømme, at der ikke kan være Tale om under en Krig, at nogen dansk Mand vil forlade Fanen. Det forekommer mig, at det vilde være, hvad man kalder med et pønt fremmed Ord en Insinuation mod Ungdommen, som jeg ikke tror er berettiget. Jeg tror ikke, at Nogen i Hærens Stund vil forlade Fanen; men hvad værre er, jeg frygter for, naar vi faae denne Jæneed — og det var det Gode ved, at vi fik den afflaffet i 1867 — at det vil blive en Legen med Ed, og skal Eden have Noget at betyde, er det netop paa den Maade, som det for Diebliffet er i alt Fald hos den store Del af Landbefolkningen, at det anses for en saa stor og ophøiet Ting at komme til at sværge, at man godt kan sige, at de ikke gaa til at sværge, uden hvor det virkelig er i Overensstemmelse med Sandheden, naar de sværge. Men det synes jeg, at vi nødig skulde nedbryde. Have vi ikke siden Lydsland fik Sønderjylland hørt Klager nok over, at selv ved den allerubetydeligste Ting, skulle de aflægge Ed, og have vi ikke der det mest talende og det stærkeste Vidnesbyrd for, hvor moralisk nedbrydende det er at forlange, at Folk skulle sværge hver anden Dag. Naar det unge Mandskab skal møde under Fanen og i Flok aflægge Ed, ser det for mig ganske vist ud, som om det bliver en Slags Legen med Ed, og det skulle vi se saavidt muligt at forebygge. Det er i alt Fald min Opfattelse. Jeg kan derfor ikke sige Andet, end at, naar vi i 1867 ere gaaede til at afflaffe Jæneeden for Landhæren, tror jeg ikke, at

vi siden den Tid have haft nogen Erfaring, som kunde berettige os til at være ræd for at afflaffe Eden ved Søværnet, og berettige os til at gaa den modsatte Vej og indføre den igjen ved Landhæren. Jeg føler mig fuldkommen overbevist om, at vi her i Danmark, hvad det angaar at være vor Jæne og Jædreland tro i Hærens Stund, ikke skal komme til at gjøre modsatte Erfaringer. Er der Folk, og er der virkelig Individuer, der ere saa daarlige, at de ville forlade Fanen i Hærens Stund, naar det kniber, tror jeg sandelig ikke, at en Ed holder dem tilbage. Af praktiske og moralske Hensyn vil jeg for mit Vedkommende derfor meget fraraade at vende tilbage til Jæneeden. — Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) udtalte sig forleden Dag om et specielt Punkt i det nye Forslag angaaende Underofficererne, nemlig om Stabssergenterne. Jeg maa efter den Smule Erfaring, som jeg har paa det militære Omraade, give det ærede Medlem Ret. Jeg tror, at det vilde være uheldigt, om vi gik til at gjøre den allerbedste Del af vore Underofficerer til Skrivere. Den Smule Erfaring, jeg har — jeg skal naturligvis vel vogte mig for at tale for Meget herom, thi jeg veed, at det skurrer altfor meget i de Herrer Sagkyndiges Øren; jeg skal hverken i den ene eller den anden Retning forsøge at spille Sagkyndig — jeg siger, at efter den korte Erfaring, jeg har, var de bedste og dygtigste Befalingsmænd og dem, der gjorde mest Gavn, Stabssergenterne. Vi havde ganske vist ikke mange; ved et Rytterregiment er der saaledes for Diebliffet kun 2, men disse 2 vare ogsaa ansatte ved Skolen begge to og hjalp til ved Uddannelsen af Mandskabet, og jeg tror, Alle ville være enige om, at disse Stabssergenter, som have været Underofficerer i 15—16 Aar, ialtsald i en lang Mærkelse, ere de dygtigste og mest praktiske Lærere. Jeg kan ikke lade være med at udtale, at mange Bange, naar vi møde op paa Pladsen med nogle af de Herrer Officerer, vidste disse, navnlig Sekondlieutenanterne, men undertiden ogsaa Premierlieutenanterne, hverken ud eller ind, men Stabssergenterne maatte tage Delingen og føre den. Derfor kan jeg ikke Andet end i det Stykke slutte mig til det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds. Jeg troer, at det vilde være uheldigt, om vi her ved en Revision fulgte den ærede Krigsminister og lode Stabssergenterne blive Regnskabsførere og Skrivere ved Afdelingerne som f. Ex. Oversergenterne nu, disse have jo for Tiden i Grunden ikke nogen anden Bestilling, ialtsald ved det Vaaben, jeg kjender, end at føre Regnskaberne i alle Retninger. Jeg vil altsaa meget fraraade, at vi gaa den Vej. Stabssergenterne ere en Institution, som gjøre udmærket Nytte ved Mandskabets Uddannelse, og de vare ialtsald de bedste Underofficerer dengang, da jeg laa inde som Soldat, som vi havde; de gjorde naturligvis ogsaa Officerstjeneste. —